

Aan alle colleges van Burgemeester en Wethouders in Nederland

Den Haag, 's Hertogenbosch, 21 maart 2007

Geacht college,

De akten van de burgerlijke stand leveren een authentiek, uniek en onbetwistbaar bewijs van geboorte, afstamming, huwelijk, echtscheiding, partnerregistratie en overlijden. De akten worden in tweevoud opgemaakt, waarbij de ene serie wordt bewaard door de gemeenten en de tweede serie (de 'dubbelen') door de Justitiële Informatiedienst (JustId) in Almelo.

In april van 2006 werd de Provinciale archiefinspectie Noord-Brabant tijdens een inspectie geattendeerd op een mogelijk probleem in de akten van de burgerlijke stand uit de jaren tachtig. De inkt van de getypte passages in de akten was vervaagd en door het papier heen gevloeid, waardoor de akten bijna onleesbaar werden. Omdat het vermoeden bestond dat ook bij andere gemeenten en in de dubbelen beschadigingen konden voorkomen, hebben de archiefinspecties gezamenlijk een onderzoek uitgevoerd.

De provinciale archiefinspecties zijn conform de Archiefwet 1995 belast met het toezicht op de zorg voor gemeentelijke archiefbescheiden. De Erfgoedinspectie is op grond van diezelfde wet belast met het toezicht op de vorming en op het beheer en behoud van de archieven van de centrale overheid. JustId valt als onderdeel van het ministerie van Justitie onder dit toezicht.

In de bijlage vindt u een tussenrapportage naar aanleiding van dit onderzoek. We constateren hierin dat waarschijnlijk bij bijna tweederde van alle gemeenten de akten van de burgerlijke stand uit de tweede helft van de jaren tachtig zijn aangetast. De schade lijkt in veel gevallen zodanig dat de kans groot is dat akten binnen afzienbare tijd onleesbaar zijn. Daarnaast hebben we vastgesteld dat ook onder de dubbelen aangetaste akten voorkomen.

Wij vinden het noodzakelijk dat verdere beschadiging en permanent verlies van de registers van de burgerlijke stand voorkomen wordt. Voordat wij hiertoe echter gerichte aanbevelingen kunnen doen moet er naar onze mening echter nog nader onderzoek gedaan worden.

Allereerst willen we een zo volledig mogelijk inzicht krijgen in de omvang van het probleem. Op dit moment beschikken wij nog niet van alle (voormalige) gemeenten over informatie over de staat van de betreffende akten. Daarom verzoeken wij u om, indien dit nog niet gebeurd is, te laten onderzoeken of de akten opgemaakt in de periode 1985 – 1990 in uw gemeente zijn aangetast. De uitkomsten kunt u voor 1 mei 2007 rapporteren aan de archiefinspectie in uw provincie. Daar kunt u eventueel ook terecht voor meer informatie. Wanneer u de gevraagde informatie al heeft verstrekt, hoeft u dat uiteraard niet nogmaals te doen.

In de tweede plaats is, mede op ons verzoek, sinds januari 2007 één van de studenten papierrestauratie van het Instituut Collectie Nederland (ICN) bezig met een afstudeeronderzoek naar de inkschadeproblematiek. Zij wordt hierbij ondersteund door de Afdeling Onderzoek van het ICN. Een van haar onderzoeksdoelen is om de oorzaak van de aantasting vast te stellen. Het onderzoek zal naar alle waarschijnlijkheid in juni 2007 worden afgerond.

Wij zullen op basis van de uitkomsten van de inventarisatie en het ICN-onderzoek met een definitieve rapportage met aanbevelingen komen. U kunt deze uiterlijk 1 september 2007 van ons tegemoet zien.

Hoogachtend,

Drs. M.H. van den Heuvel-Habraken
Bestuur Landelijk Overleg van Provinciale Archiefinspecteurs

R. Kramer
Hoofdinspecteur Erfgoedinspectie - Sector Archieven